

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Vladika a sudcov JUDr. Jozefa Kolcuna a JUDr. Ivana Machyniaka v právnej veci žalobcu **O. Š.**, U., proti žalovanému **JUDr. Š. M.**, advokátovi v K., zastúpenému JUDr. T. S., advokátom v K., **o zrušenie uznesenia o schválení súdneho zmieru**, vedenej na Okresnom súde Košice – okolie pod sp. zn. 17 C 136/2003, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 12. apríla 2006 sp. zn. 7 Co 89/2005

t a k t o :

Dovolanie **z a m i e t a .**

Žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Košice – okolie rozsudkom z 9. septembra 2004 č.k. 17 C 136/2003-44 zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal zrušenia uznesenia Okresného súdu Košice – okolie sp. zn. Nc 130/2001 zo 4. októbra 2001, ktorým bol schválený zmier uzavretý medzi účastníkmi, na základe ktorého sa žalobca zaviazal zaplatiť žalovanému sumu 7 939 149 Sk so 17,6 % úrokom od 1.10.2001 až do zaplatenia v mesačných splátkach v mesiacoch október 2001, november 2001 a december 2001 po 100 000 Sk a od januára 2002 až do zaplatenia po 150 000 Sk pod následkami straty výhody splátok. Z vykonaného dokazovania mal preukázané, že bývalý starosta obce A. I., ktorý uzatváral zmluvy o právnej pomoci so

žalovaným, neprekročil svoju právomoc. Nezistil, aby zákonom alebo štatútom obce bola obmedzená právomoc starostu na uzatváranie zmluvy o právnej pomoci, prípadne uzatváranie zmierov a ďalších záväzkov. Starostovi nevyplýva z ustanovenia § 11 ods. 4 zákona č. 369/1990 Zb. žiadna povinnosť, t.j. pred uzavretím vyššie citovaných úkonov žiadať súhlas obecného zastupiteľstva.

Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Prešove rozsudkom z 12. apríla 2006 sp. zn. 7 Co 89/2005 zmenil rozsudok súdu prvého stupňa tak, že zrušil uznesenie o schválení zmiernu Okresného súdu Košice – okolie zo 4.10.2001 č.k. Nc 130/2001-12. Zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi trovy konania vo výške 39 278 Sk k rukám právnej zástupkyne žalobcu JUDr. V. N. do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. S poukazom na ustanovenie § 9 ods. 2 písm. c/ zákona č. 138/1991 Zb. uviedol, že ak majetok obce sa nemá znižovať, potom o otázke záväzkov obce z uzavretého zmiernu a vyplatení odmeny cez 7 000 000 Sk nemôže rozhodnúť sám starosta, pretože starosta je síce štatutárnym orgánom majetkoprávných vzťahov obce, ale rozsah majetkového oprávnenia konať za obec mu určuje obecné zastupiteľstvo. V konaní nebolo preukázané, aby vtedajší starosta obce A. I. mal poverenie od obecného zastupiteľstva na uzavretie zmiernu s JUDr. M., kde by bol vymedzený rozsah plnomocenstva pre starostu obce. Bývalý starosta obce uvádzal, že nepotreboval žiaden súhlas obecného zastupiteľstva na uzavretie zmluvy o právnej pomoci a výške odmeny právnenmu zástupcovi. Obec ani nemala vypracované zásady hospodárenia s majetkom obce. Potom podľa § 6 ods. 2 zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obce starosta obce. mal spravovať obecný majetok tak, aby ho držal v súlade so zákonom, majetok obce nemal znižovať (§ 8 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb.). Starosta obce porušil túto zásadu, pokiaľ rozhodoval o majetkových záväzkoch obce a teda aj o znižovaní majetku obce pri uzatváraní zmiernu a záväzku obce vyplatiť JUDr. M. odmenu 7 939 149 Sk.

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podal s poukazom na ustanovenie § 238 ods. 1 O.s.p. dovolanie žalovaný, ktorý ho navrhol zrušiť a vec vrátiť Krajskému súdu v Prešove na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodňoval tým, že spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Odvolací súd si totiž nedostatočne ozrejmil, aký je rozdiel medzi zásadami hospodárenia s majetkom obce, ktoré podľa § 9 ods. 1 zákona č. 138/1991 Zb. určuje obecné zastupiteľstvo, ktoré určené v obci boli a medzi potrebou schválenia úkonov obce obecným zastupiteľstvom podľa § 9 ods. 2 citovaného zákonom, najmä podľa

písmena c/ a to nakladanie majetkovými právami v určenej hodnote. Právnym základom nároku žalovaného na odmenu a záväzok obce odmenu zaplatiť nie je zmier schválený súdom, ale dohoda o právnej pomoci, ktorá bola uzavretá v súlade so zákonom č. 132/1990 Zb. a vyhláškou č. 240/1990 Zb. Z dôvodov, že nešlo ani o jeden zákonom takto taxatívne vymedzený úkon, ktorý podlieha schváleniu obecným zastupiteľstvom (§ 9 ods. 2 zákona č. 138/1991 Zb.), obecné zastupiteľstvo obce si v organizačnom poriadku, všeobecne záväznom nariadení alebo inom rozhodnutí nevyhradilo iné, než zákonom upravené úkony, ktoré majú podliehať jeho schváleniu, niet úkonu starostu, ktorý by bol v rozpore so zákonom alebo rozhodnutím obecného zastupiteľstva, niet preto zákonného dôvodu na zrušenie schváleného súdneho zmiaru.

Žalobca sa k dovolaniu žalovaného nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 238 ods. 1 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je neopodstatnené.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa. Dovolanie je tiež prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (§ 238 ods. 1 O.s.p.).

Ustanovenie § 241 ods. 2 O.s.p. umožňuje účastníkovi podať dovolanie len z dôvodov taxatívne v ňom uvedených. Dovolanie môže byť preto podané iba z dôvodov, že: a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b) konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a c) rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Pretože rozhodnutie odvolacieho súdu možno preskúmať len z dôvodov uvedených v dovolaní a žiadna vada konania v zmysle § 237 O.s.p. (zakladajúca zmätočnosť

rozhodnutia) ale ani žiadna tzv. iná vada konania majúca za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) nebola zistená (dovolať síce tvrdil nevykonateľnosť petitu žaloby, keďže v žalobnom návrhu nebol uvedený súd, ktorého uznesenie má byť zrušené; tento súd však bol uvedený v žalobe a neskôr doplnený do petitu žaloby, teda nejde o zmenu žaloby, ale len o jej upresnenie) preskúmal dovolací súd napadnutý rozsudok len z hľadiska dovolacieho dôvodu uvedeného v § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.; žalovaný odôvodňoval dovolanie tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Právne posúdenie veci je všeobecne nesprávne, ak odvolací súd potvrdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá alebo právnu normu síce správne určenú nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval. Úlohou dovolacieho súdu v prípade dovolania, odôvodneného nesprávnym právnym posúdením veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) teda bolo posúdiť, či odvolací súd na zistený skutkový stav použil správny predpis a či ho aj správne interpretoval.

S prihliadnutím k uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. a jeho obsahovej konkretizácie išlo v dovolacom konaní o posúdenie správnosti právnych záverov odvolacieho súdu, že zmier schválený uznesením Okresného súdu Košice – okolie zo dňa 4. októbra 2001 č.k. Nc 130/2001-12 je neplatný podľa hmotného práva a že ide o zmier neplatný v čase, keď ho súd schvaľoval.

Podľa § 99 ods. 3 O.s.p. schválený zmier má účinky právoplatného rozsudku. Rozsudkom však môže súd zrušiť uznesenie o schválení zmiaru, ak je zmier podľa hmotného práva neplatný. Návrh možno podať do 3 rokov od právoplatnosti uznesenia o schválení zmiaru.

Podľa § 13 ods. 4 písm. c/ a d/ zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení starosta zastupuje obec vo vzťahu k štátnym orgánom, k právnickým a fyzickým osobám a rozhoduje o všetkých veciach správy obce, ktoré nie sú zákonom alebo štatútom obce vyhradené obecnému zastupiteľstvu.

Podľa § 5 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov starosta je štatutárnym orgánom v majetkovo-právnych vzťahoch obce a v pracovnoprávných vzťahoch zamestnancov obce; v administratívno-právnych vzťahoch je správnym orgánom.

Podľa § 11 ods. 4 písm. a/ zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov obecné zastupiteľstvo rozhoduje o základných otázkach života obce, najmä jemu vyhradené a) určovať zásady hospodárenia a nakladania s majetkom obce a s majetkom štátu, ktorý užíva, schvaľovať najdôležitejšie úkony týkajúce sa tohto majetku a kontrolovať hospodárenie s nim.

Podľa § 9 ods. 2 zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov, schváleniu obecným zastupiteľstvom podliehajú vždy a) zmluvné prevody vlastníctva nehnuteľného majetku; to neplatí, ak obec je povinná previesť nehnuteľný majetok podľa osobitného predpisu, b) zmluvné prevody vlastníctva hnutel'ného majetku nad hodnotu určenú obecným zastupiteľstvom, c) nakladanie s majetkovými právami v určenej hodnote, d) aukčný predaj veci podľa osobitných predpisov, e) vklady nehnuteľného majetku do majetku zakladaných alebo existujúcich obchodných spoločností, f) vklady iného majetku ako majetku uvedeného v písmene e) v hodnote určenej obecným zastupiteľstvom do majetku zakladaných alebo existujúcich obchodných spoločností.

Podľa § 2 ods. 1 vyhlášky č. 240/1990 Zb. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnej pomoci pri uzatváraní zmluvy o poskytnutí právnej pomoci sa môže advokát dohodnúť s klientom na druhu zmluvnej odmeny.

Podľa § 10 ods. 1 vyhlášky č. 240/1990 Zb. podielová odmena môže byť dohodnutá vo forme podielu na hodnote veci, ktorá je predmetom konania pred súdom alebo iným orgánom, ak je výsledok tohto konania podľa okolností prípadu veľmi neistý a advokát o tom klienta poučil.

Podľa § 10 ods. 2 vyhlášky č. 240/1990 Zb. podielová odmena nesmie prevyšovať 20 % hodnoty veci.

Z obsahu spisu je zrejmé, že dňa 24. januára 1994 žalovaný JUDr. Š. M. ako advokát uzavrel so žalobcom zastúpeným vtedajším starostom obce A. I. zmluvu o právnej pomoci pri vydaní nehnuteľnosti obecných pozemkov a lesov v katastrálnom území obce Š. od V.. Žalobca sa v tejto dohode zaviazal zaplatiť žalovanému advokátovi podielovú odmenu vo výške 10 % z hodnoty vybavených nehnuteľností, čo predstavuje sumu 7 939 149 Sk. Súhlas obecného zastupiteľstva na uzavretie zmluvy o právnej pomoci so žalovaným nebol daný.

U obce ako právnickej osoby (§ 18 ods. 2 písm. c/ Občianskeho zákonníka a § 1 ods. 1 zákona č. 369/1990 Zb.) je potrebné rozlišovať vykonávanie právnych úkonov od rozhodovania o týchto úkonoch. Zatiaľ čo rozhodovanie znamená vytváranie vôle vo vnútri, v rámci organizačnej štruktúry obce o tom, či, respektíve aký právny úkon obec. urobí (vykoná), právne konanie je prejavom už takto vytvorenej vôle navonok voči tretej osobe s cieľom založiť, zmeniť alebo zrušiť právny vzťah.

Funkcia štatutárneho orgánu právnickej osoby, ktorým je nesporne starosta obce (§ 13 ods. 3 citovaného zákona), znamená výhradné oprávnenie konať menom obce navonok, t.j. prejavovať vôľu obce vo vzťahu k tretím osobám. Táto funkcia však sama o sebe nezahŕňa jeho výlučne oprávnenie vytvárať túto vôľu, ktorá je potom prejavovaná navonok práve v podobe právnych úkonov urobených na základe uvedeného konateľského oprávnenia. Oprávnenie rozhodovať o právnych úkonoch, t.j. o tom, či, resp. aký právny úkon obec urobí (prejaví), je zo zákona rozdelená medzi obecnú radu, štatutárny orgán a obecné zastupiteľstvo (porovnaj § 11, § 13 a § 14 zákona č. 369/1990 Zb. v spojení s § 7 a nasledujúcimi zákona č. 138/1991 Zb.).

Podľa ustanovenia § 9 ods. 2 písm. c/ zákona č. 138/1991 Zb. schváleniu obecným zastupiteľstvom podliehajú vždy nakladanie s majetkovými právami v určenej hodnote.

Rozhodnutie obecného zastupiteľstva o majetkovoprávnom úkone nie je autoritatívnym výrokom obce, ktorým sa individuálny právny vzťah účastníkov zakladá, mení alebo ruší ale je prejavom vôle obce. Tento prejav sa tvorí a prejavuje uznesením obecného zastupiteľstva. Právne účinky vyvolá však len vtedy ak spĺňa formálne a meritórne náležitosti. Ak sa pred súdom vyskytne v občianskom súdnom konaní ako sporná otázka platnosti zmluvy uzavretej medzi obcou a druhým účastníkom zmluvy, ktorej predmetom je

niektorý z majetkovoprávnych úkonov, ktorý vyžadoval rozhodnutie obecného zastupiteľstva, musí súd skúmať platnosť prejavu vôle tak z hľadiska formálnych (prijatie uznesenia spôsobom stanoveným v zákone) ako aj z hľadiska meritórnych náležitostí, ktorého jadrom je prejav vôle. Bez prejavu vôle a jeho vyjadrenia v objektívne zistiteľnej forme nemožno hovoriť o právnom úkone. Táto zásada platí aj pre prejavy vôle obce v oblasti občianskeho práva. Kým obecné zastupiteľstvo nerozhodlo o majetkovom právnom úkone a prijaté uznesenie nebolo pojaté do zápisu o priebehu schôdze obecného zastupiteľstva, nevznikol prejav vôle spôsobilý založiť právnym úkonom vznik, zmenu alebo zánik právneho vzťahu.

Majetkovoprávne úkony o ktorých rozhoduje obecné zastupiteľstvo, a ktoré by urobil len starosta bez predchádzajúceho platného rozhodnutia obecného zastupiteľstva, by nezaväzovali obec, pretože by tu chýbal prejav vôle obce. Starosta obce nemôže urobiť bez prejavu vôle obce majetkovoprávny úkon ku ktorému sa vyžaduje predchádzajúce rozhodnutie obecného zastupiteľstva a zaviazat' ním obec, pretože mu k tomu zákon o majetku obce s príslušnými predpismi nedáva oprávnenie, takže jeho právny úkon by ani nevyvolal právne účinky.

Z uvedeného vyplýva, že zmier schválený Okresným súdom Košice – okolie dňa 4. októbra 2001 pod sp. zn. Nc 130/2001 je neplatný podľa hmotného práva, tento bol neplatný v čase keď ho súd schvaľoval (chýba predchádzajúci súhlas obecného zastupiteľstva na uzavretie zmluvy o právnej pomoci – podielová odmena) pričom námietky dovolateľa týkajúce sa oprávnení starostu obce uzatvárať zmier bez súhlasu obecného zastupiteľstva s tým, že takého uzatváranie zmiernu v konaní na súde nie je nakladaním s majetkovým právom obce v určenej hodnote, sa v tejto súvislosti javia ako právne bezvýznamné. Dovolateľovi sa ani v dovolacom konaní nepodarilo spochybniť správnosť napadnutého rozsudku odvolacieho súdu.

Najvyšší súd preto bez nariadenia pojednávania (§ 243a ods. 1 veta prvá O.s.p.) dovolanie žalovaného zamietol (§ 243b ods. 1 O.s.p.).

V dovolacom konaní úspešnému žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, pretože si náhradu neuplatnil (§ 243c, § 151 ods. 1 O.s.p.).

P o u ě n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. januára 2008

JUDr. Martin V l a d i k, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: